

Ιστορική στιγμή για το Ελληνικό Πανεπιστήμιο. Για ένα Πανεπιστήμιο δασκάλων και φοιτητών* 1982

Σαν εκπρόσωπος της Κυβέρνησης και συγκεκριμένα του υπουργείου Παιδείας, ο Δημήτρης Ρόκος, Γεν. Γραμματέας του ΥΠΕΠΘ και πανεπιστημιακός δάσκαλος, απαντάει σε ερωτήσεις για τις προοπτικές του ελληνικού Πανεπιστημίου και τη νέα αντίληψη για το ρόλο του.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι προοπτικές του πανεπιστημίου μετά την κατάθεση και ψήφιση του νόμου - πλαισίου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η πολιτική της Κυβέρνησης, για τα ΑΕΙ, σε σταθερή συνέπεια με τις προγραμματικές αρχές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και τις προγραμματικές δηλώσεις του κ. Πρωθυπουργού, προϋποθέτει την συναίνεση, την ενεργητική συμμετοχή και συμπαράταξη όλων των φορέων της Πανεπιστημιακής κοινότητας των κοινωνικών φορέων και όλων των προοδευτικών δυνάμεων του τόπου μας, για την ψήφιση και στήριξη του Νόμου – Πλαισίου για τα ΑΕΙ, που θα βάζει τα θεμέλια βαθιών δημοκρατικών αλλαγών όχι μόνο στα Πανεπιστήμια μας αλλά και στην ελληνική κοινωνία γενικότερα.

Αυτός ο τόσο φιλόδοξος στόχος, νομίζουμε, ότι μετά από οκτώ χρόνια συζητήσεις μέσα κι έξω απ' τα Πανεπιστήμια για την ανάγκη εκδημοκρατισμού κι εκσυγχρονισμού των ΑΕΙ δεν χρειάζεται να αναλυθεί ιδιαίτερα, μια που είναι καλά γνωστή, τόσο η μέχρι σήμερα λειτουργία τους ως άρχουσας τάξης, όσο κι η δρομολόγησή τους στην προοπτική άμεσης κι ουσιαστικής συμβολής τους απ' τις 18 Οκτώβρη του 1981 στην πανεθνική προσπάθεια για αυτοδύναμη κι εθνικά ανεξάρτητη ανάπτυξη του τόπου μας και για προκοπή του λαού μας.

Έτσι με την ψήφιση και στήριξη της υλοποίησης του Δημοκρατικού και Σύγχρονου Νόμου Πλαισίου για τα ΑΕΙ, το Ελληνικό Πανεπιστήμιο, γίνεται το νέο δικό μας Πανεπιστήμιο, κι όταν λεω δικό μας, εννοώ: των δασκάλων και των φοιτητών, που ελεύθερα και δημιουργικά θα συμμετέχουμε στην έρευνα και τη διδασκαλία, στην παραγωγή νέας γνώσης, στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, μια που θα ξέρουμε ότι η συμβολή μας θα είναι ουσιαστική, απ' τη διαμόρφωση του περιεχόμενου και των προγραμμάτων σπουδών, ως την διοίκηση και διαχείριση των ΑΕΙ. Κι αυτή η αναγνώριση της ωριμότητας, κι αυτή η ισότιμη ανάληψη των ευθυνών, απ' όλους τους φορείς της πανεπιστημιακής κοινότητας, θα μετατρέψει τα Πανεπιστήμια μας, από βιομηχανίες παραγωγής πτυχιούχων μέσα απ' τις καλά γνωστές αυταρχικές εξεταστικές διαδικασίες, σε ζωντανά κύτταρα δουλειάς σε τόπους ανάπτυξης της επιστήμης και της έρευνας με στόχο την καλύτερη συμβολή τους στην αντιμετώπιση των πολυδιάστατων προβλημάτων ανάπτυξης της πατρίδας μας.

Κι ακόμα εννοώ: ολόκληρου του λαού μας, όλων των εργαζομένων, μια που η ουσιαστική συμμετοχή εκπροσώπων τους, στα όργανα κοινωνικού ελέγχου της συνταγματικά κατοχυρωμένης κρατικής εποπτείας στα ΑΕΙ, θα διασφαλίζει μέσα κι απ' τη λειτουργία του Εθνικού Δημοκρατικού Προγραμματισμού τη σταθερή σύνδεση των Πανεπιστημίων μας με τις συγκεκριμένες ανάγκες του τόπου και του λαού μας.

Σ' ένα τέτοιο δημοκρατικό και σύγχρονο Πανεπιστήμιο, οι βασικοί συντελεστές του, οι δάσκαλοι κι οι φοιτητές, θα μετατρέπουν με την καθημερινή τους δουλειά τα μέχρι σήμερα συνθήματα των προοδευτικών δυνάμεων σε συγκεκριμένη πράξη και κάθε μέρα θα μπαίνει κι ένα λιθάρι στο χτίσιμο της Εθνικής μας ανεξαρτησίας, της τεχνολογικής μας αυτοδυναμίας, της δυνατότητας μας να κρατάμε στα χέρια μας τη μοίρα της πατρίδας μας.

Σε μια τέτοια πορεία διαλεχτικής σύνδεσης της θεωρίας με την καθημερινή πράξη για την κοινωνική αλλαγή και μέσα στα πανεπιστήμια μας, αν ξεμείνουν και μερικοί δογματικοί και μονοδιάστατοι λάτρεις της «θεωρίας», που δεν θα παίρνουν ενεργό μέρος στη δουλειά του πανεπιστημίου και θα αρκούνται μόνο σε «επαναστατικές» κορώνες, θ' αναλάβουνε ακέραιες τις ευθύνες τους, μια που αγνοώντας τις συγκεκριμένες αντικειμενικές συνθήκες μετά τις εκλογές και την πολιτική βούληση της κυβέρνησης της Αλλαγής, για βαθιές δημοκρατικές αλλαγές, θα σκιαμαχούν ακόμα με την προηγούμενη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, αυτοπαγιδευμένοι στα αναχρονιστικά πια συνθήματα τους.

* Συνέντευξη στην «Εξόρμηση» 7.3.1982.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η αντιπαράθεση που επιχειρήθηκε από ορισμένους φορείς ή μη ήταν αντιπαράθεση στη συνολική αντίληψη για το νόμο; Ήταν επιμέρους διαφορές; Ποιοι και γιατί επιχειρήσαν αντιπαράθεση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η αντιπαράθεση, σ' όσο βαθμό κι από όποιους επιχειρήθηκε μέχρι σήμερα:

- Δεν είχε αντικειμενικά «υλική» βάση διαφωνίας, μια που το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όχι μόνο σεβάστηκε αλλά και σε μερικά σημεία υπερέφερε τα οράματα των πανεπιστημιακών φορέων για βαθιές δημοκρατικές αλλαγές στην Ανώτατη Παιδεία μας.

- Έθιξε περιθωριακά και μόνο θέματα, ή θέματα που μετά την εξαγγελία των γενικών αρχών, είχαμε την ευκαιρία στα πλαίσια του διαλόγου που συνεχίζεται να επεξηγήσουμε και να διευκρινίσουμε ώστε να αρθούν και οι παραμικρές αμφιβολίες από οποιαδήποτε πλευρά.

- Ευνοήθηκε και συντηρήθηκε, όπως όλοι μπορούμε να κατανοήσουμε, απ' τη συγκυρία των επερχόμενων φοιτητικών εκλογών, στο βαθμό που οι διάφορες φοιτητικές παρατάξεις έπρεπε, να διαφορισθούν απ' το οσοδήποτε δημοκρατικότερο απ' ότι περίμεναν κυβερνητικό σχέδιο, κι ακόμα,

- Βοηθήθηκε απ' τη δύναμη αδράνειας όλων των δημοκρατικών πανεπιστημιακών φορέων, που δεν είναι κακό να το επισημάνουμε, είναι ακόμη προσανατολισμένοι στρατηγικά και ταχτικά στη μάχη με μια αντιδραστική ή στην καλύτερη περίπτωση συντηρητική δεξιά και δεν έχουν ακόμα προετοιμασθεί να συμπαραταχθούν ενεργητικά στη κατάκτηση βαθιών δημοκρατικών αλλαγών στα ΑΕΙ στο πλευρό της Κυβέρνησης της Αλλαγής, που υλοποιεί πια όσα διακήρυσσε μέχρι τις 18 Οκτώβρη του 1981.

Προσωπικά πιστεύω, ότι το λαϊκό κίνημα, κι οι δημοκρατικοί πανεπιστημιακοί φορείς απ' τη μια μεριά, που πάλεψαν τόσα χρόνια για δομικές αλλαγές στην Παιδεία, αλλά και οι συντηρητικές δυνάμεις απ' την άλλη, που δεν θα θέλουν να απομονωθούν ως απολογητές της μέχρι σήμερα κακοδαιμονίας των φεουδαρχικά δομημένων Πανεπιστημίων μας και των προνομίων του καθηγητικού κατεστημένου ως θεσμού, θα στηρίξουν την αλλαγή στα ΑΕΙ και θα συμπαραταχθούν ενεργητικά για ένα Πανεπιστήμιο, τώρα πια, στην πράξη στην υπηρεσία του Λαού και του τόπου.